

PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2016)0452

Eiropas Ombuda darbība 2015. gadā

Eiropas Parlamenta 2016. gada 24. novembra rezolūcija par gada ziņojumu par Eiropas ombuda darbību 2015. gadā (2016/2150(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā gada ziņojumu par Eiropas ombuda darbību 2015. gadā,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 15. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 228. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 258. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 42. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 43. pantu,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 1994. gada 9. marta Lēmumu 94/262/EOTK, EK, Euratom par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē ombuda pienākumu izpildi¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2001. gada 6. septembrī pieņemto Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksu²,
- ņemot vērā Pamatlīgumu par sadarbību, kas tika noslēgts starp Eiropas Parlamentu un Eiropas Ombudu 2006. gada 15. martā un stājās spēkā 2006. gada 1. aprīlī,
- ņemot vērā lobēšanas pārredzamības un integritātes principus, ko publicējusi

¹ OV L 113, 4.5.1994., 15. lpp.

² OV C 72 E, 21.3.2002., 331. lpp.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO),

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Eiropas Ombuda darbību,
 - ņemot vērā Reglamenta 220. panta 2. punkta otro un trešo teikumu,
 - ņemot vērā Lūgumrakstu komitejas ziņojumu (A8-0331/2016),
- A. tā kā 2016. gada 3. maijā Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam oficiāli iesniedza gada ziņojumu par Eiropas Ombuda darbību 2015. gadā un tā kā 2016. gada 20. jūnijā Briselē ombude *Emily O'Reilly* iepazīstināja Lūgumrakstu komiteju ar šo ziņojumu;
- B. tā kā LESD 15. pantā ir paredzēts, ka ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām jādarbojas iespējami atklāti, lai veicinātu labu pārvaldību un nodrošinātu pilsoniskās sabiedrības līdzdalību;
- C. tā kā LESD 24. pantā ir noteikts princips, ka ikviens Savienības pilsonis var vērsties pie Ombuda, kura institūts izveidots saskaņā ar 228. pantu;
- D. tā kā ar LESD 228. pantu Eiropas ombuds tiek pilnvarots pieņemt sūdzības par Savienības iestāžu vai struktūru pieļautām administratīvām kļūmēm, izņemot kļūmes, ko, pildot tiesu iestādes pienākumus, pieļāvusi Eiropas Savienības Tiesa;
- E. tā kā LESD 258. pants nosaka Komisijas kā Līgumos paredzēto pienākumu izpildes uzraudzītājas funkcijas; tā kā šā pienākuma neuzņemšanos varētu uzskatīt par pārvaldības kļūmi;
- F. tā kā saskaņā ar LESD 298. pantu ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras „saņem atvērtas, efektīvas un neatkarīgas Eiropas administrācijas atbalstu” un tā kā šajā pantā noteikts, ka šim nolūkam paredz pieņemt īpašus sekundāros tiesību aktus, proti, regulas, kas piemērojamas visās ES pārvaldības jomās;
- G. tā kā Pamattiesību hartas 41. pants nosaka: „ikvienai personai ir tiesības uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās”;
- H. tā kā Hartas 43. pantā noteikts: „ikvienam Savienības pilsonim un jebkurai fiziskai personai, kas dzīvo kādā dalībvalstī, vai juridiskai personai, kuras juridiskā adrese ir kādā dalībvalstī, ir tiesības vērsties pie Eiropas ombuda ar sūdzībām par Savienības iestāžu vai struktūru pieļautām administratīvām kļūmēm, izņemot kļūmes, ko, pildot tiesu iestādes pienākumus, pieļāvusi Eiropas Savienības Tiesa”;
- I. tā kā ar Māstrihtas līgumu izveidotais Eiropas Ombuda birojs, kurš 2015. gadā atzīmēja savas dibināšanas 20. gadadienu, kopš 2005. gada ir izskatījis 48 840 sūdzību;
- J. tā kā saskaņā ar 2015. gada oktobra Eirobarometra zibensaptauju par ES pilsoņu tiesībām 83 % Eiropas iedzīvotāju apzinās, ka ES iedzīvotājiem ir tiesības sūdzēties Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam vai Eiropas Ombudam;
- K. tā kā administratīva kļūme atbilstoši Eiropas Ombuda definīcijai ir nekvalitatīva vai nesekmīga administratīva darbība, kas notiek gadījumos, kad kāda iestāde vai publiska struktūra nerīkojas saskaņā ar tai saistošu likumu, noteikumu vai principu, neievēro

labas pārvaldības principus vai pārkāpj cilvēktiesības;

- L. tā kā labas administratīvās prakses kodeksa mērķis ir nepieļaut administratīvas kļūmes; tā kā šī instrumenta lietderība ir ierobežota, jo tas nav saistošs;
- M. tā kā nolūkā panākt leģitimitāti un sabiedrības uzticēšanos tam, ka lēmumus pieņem, balstoties uz vispārējām sabiedrības interesēm, augsts pārredzamības līmenis ir izšķirīgi svarīgs;
- N. tā kā nepārredzamība lietās ar lielu ietekmi uz ES sociālekonomisko modeli, nereti ar ievērojamu ietekmi uz sabiedrības veselību un vidi, bieži rada neuzticēšanos atsevišķu iedzīvotāju vidū un sabiedrībā kopumā;
- O. tā kā trauksmes cēlēji ir izšķiroši svarīgi administratīvu kļūmju un dažos gadījumos pat politiskas korupcijas atklāšanā; tā kā šīs parādības ievērojami grauj mūsu demokrātijas kvalitāti; tā kā trauksmes cēlēji pēc faktu atklāšanas bieži saskaras ar ievērojamām grūtībām un pārāk bieži cieš no dažādām darbībām, kas vērstas personīgi pret viņiem — tiek ne tikai negatīvi ietekmēta viņu karjera, bet pret viņiem izmanto arī noziedzīgus līdzekļus; tā kā, ja netiks ieviesti papildus aizsardzības pasākumi, šī pagātnes pieredze varētu atturēt turpmākos iespējamus trauksmes cēlējus no šādas ētiskas rīcības;
- P. tā kā 2014. gadā ir ņemti vērā 90 % Eiropas Ombuda biroja lēmumu un/vai ieteikumu, kas ir par 10 procentu punktiem vairāk nekā 2013. gadā;
- Q. tā kā attiecībā uz izmeklēšanas procedūrām, kas 2015. gadā ierosinātas pēc Ombuda iniciatīvas, var identificēt šādas svarīgākās tēmas: pārredzamība ES iestādēs, ētikas jautājumi, sabiedrības līdzdalība ES lēmumu pieņemšanā, ES konkurences noteikumi un pamattiesības;
- R. tā kā Lūgumrakstu komiteja ir Eiropas ombudu tīkla aktīva locekle; tā kā, pildot šīs funkcijas, Komiteja no Eiropas Ombuda ir saņēmusi 42 sūdzības turpmākai izskatīšanai lūgumrakstu formā,
 1. apstiprina 2015. gada ziņojumu, ko iesniedzis Eiropas Ombuds;
 2. uzteic *Emily O'Reilly* lielisko darbu un nebeidzamos centienus uzlabot pakalpojumu kvalitāti, ko iedzīvotājiem sniedz Eiropas administrācija; atzīst pārredzamības kā uzticēšanās radīšanas un administrācijas pamatelementa nozīmīgumu, ko apliecina arī lielais to sūdzību īpatsvars, kuras attiecās uz pārredzamības jautājumiem (22,4 % — vairāk nekā par jebkuru citu jomu); atzīst stratēģisko pētījumu nozīmi labas pārvaldības nodrošināšanā un atbalsta tos stratēģiskos pētījumus, kurus šajā jomā līdz šim ir veicis Eiropas Ombuda birojs;
 3. atzinīgi vērtē Eiropas Ombuda pastāvīgos centienus palielināt TTIP sarunu pārredzamību, iesniedzot priekšlikumus Komisijai; atzinīgi vērtē to, ka Komisija tā rezultātā ir publiskojuši daudzus dokumentus par TTIP, līdz ar to veicinot pārredzamību kā vienu no Komisijas jaunās tirdzniecības stratēģijas trim pīlāriem; atkārtoti uzsver pilnīgas un uzlabotas pārredzamības nepieciešamību tādos starptautiskajos nolīgumos kā TTIP, CETA un citos, kā to daudzos Lūgumrakstu komitejai adresētos lūgumrakstos pieprasījuši nobažījušies iedzīvotāji; prasa pastiprināt un paplašināt centienus šajā jomā, lai nodrošinātu Eiropas iedzīvotāju uzticēšanos;

4. aicina Eiropas Ombudu noskaidrot, kādā mērā drošu lasītavu izveide atbilst tiesībām piekļūt dokumentiem un labas pārvaldības principiem;
5. atgādina, ka Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem ir balstīta uz “visplašākās iespējamās piekļuves” principu; tāpēc uzsver — lai nodrošinātu to, ka iedzīvotāji var pilnībā izmantot savas demokrātiskās tiesības, pārredzamība un ES iestāžu rīcībā esošo dokumentu pilnīga pieejamība ir jāpadara par normu; uzsver — kā jau nolēmusi Eiropas Savienības Tiesa, izņēmumi attiecībā uz minēto normu ir jāinterpretē pareizi, ņemot vērā sabiedrības īpašo interesi par pieejamību un demokrātijas prasībām, pilsoņu ciešāku iesaisti lēmumu pieņemšanas procesā, pārvaldes leģitimitāti, efektivitāti un pārskatatbildību pret pilsoņiem;
6. mudina Komisiju un dalībvalstis piešķirt Eiropas Ombudam pilnvaras pieņemt paziņojumu gadījumā, ja kāda ES iestāde neievēro Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem, ja šie dokumenti neietilpst minētās regulas 4. panta un 9. panta 1. punkta piemērošanas jomā; atbalsta ideju, ka Ombudam ir jābūt pilnvarām pieņemt lēmumu par attiecīgo dokumentu publiskošanu pēc tam, kad ir veikta izmeklēšana par neievērošanu;
7. pauž nožēlu par to, ka Regulas (EK) Nr. 1049/2001 pārskatīšana ir bloķēta; uzskata, ka bez turpmākas kavēšanās ir jāpanāk virzība, jo minētā regula vairs neatspoguļo pašreizējo juridisko situāciju un institucionālo praksi;
8. atzīst pārredzamības nepieciešamību ES lēmumu pieņemšanā un atbalsta Eiropas Ombuda veiktās izmeklēšanas par neoficiālajām sarunām starp trim galvenajām ES iestādēm („trialogiem”) un sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu par šo jautājumu; atbalsta trialogu dokumentu publiskošanu, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. un 9. pantu;
9. pauž nožēlu par to, ka Parlamenta Izmeklēšanas komiteja saistībā ar emisiju mērījumiem autobūves nozarē (EMIS) no Komisijas saņēma nepilnīgu dokumentāciju, kas sastādīta, neietverot informāciju, ko Komisija uzskatīja par nebūtisku; aicina Komisiju savā darbā nodrošināt visaugstāko precizitāti un pilnīgu pārredzamību attiecībā uz iesniegto dokumentāciju, pilnībā ievērojot lojālas sadarbības principu, lai garantētu, ka EMIS komiteja var pilnībā un iedarbīgi izmantot savas izmeklēšanas pilnvaras;
10. atbalsta Eiropas Ombuda apņēmību padarīt pārredzamākus un augstiem pārvaldības standartiem atbilstošus Eiropas Centrālās bankas darbības mehānismus, jo īpaši attiecībā uz tās dalību trijotnē/četrotnē, kura pārrauga fiskālās konsolidācijas programmas ES valstīs; atzinīgi vērtē ECB lēmumu publiskot tās Valdes locekļu sanāksmju sarakstus; atbalsta jaunos pamatprincipus, kas reglamentē publiskas uzstāšanās un t. s. klusā perioda noteikšanu sensitīvas tirgus informācijas aprītei pirms ECB Padomes sanāksmēm;
11. ņem vērā apstākli, ka ECB ir gan monetārā iestāde, gan trijotnes/četrotnes dalībiece, un mudina Eiropas ombudu aizsargāt labas pārvaldības intereses vienā no Eiropas svarīgākajām finanšu iestādēm;
12. prasa palielināt Eurogrupas sanāksmju pārredzamību papildus tiem pasākumiem, kurus

pēc Eiropas Ombuda iejaukšanās jau ir veicis tās priekšsēdētājs;

13. atzinīgi vērtē Ombuda izmeklēšanu par Komisijas ekspertu grupu sastāvu un darba pārredzamību; norāda uz Komisijas centieniem padarīt šīs grupas atklātākas sabiedrībai un uzsver, ka ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai nodrošinātu pilnīgu pārredzamību; atkārtoti aicinājumu Padomei, tostarp tās dokumentu sagatavošanas struktūrām, iespējami drīz pievienoties lobistu reģistram un uzlabot to darba pārredzamību;
14. atbalsta Ombuda centienus padarīt lobēšanu pārredzamāku; pauž nožēlu par Komisijas nevēlēšanos publiskot sīku informāciju par sanāksmēm ar tabakas nozares lobistiem; mudina Komisiju padarīt savas darbības mehānismus pilnībā pārredzamas, lai palielinātu sabiedrības uzticēšanos Komisijas darbam;
15. aicina Komisiju vienā centralizētā datubāzē bez maksas, sabiedrībai pilnībā saprotamā un viegli pieejamā veidā sniegt visu informāciju par lobiju ietekmi;
16. aicina Komisiju vēlākais 2017. gadā iesniegt priekšlikumu pilnīgi obligātam un juridiski saistošam lobiju reģistram, kuru mērķis būtu novērst visas nepilnības un nodrošināt, ka pilnīgi visiem lobistiem ir obligāti jāreģistrējas;
17. atbalsta centienus ieviest pamatnostādnes par lobēšanas pārredzamību, kuras attiektos ne tikai uz ES iestādēm, bet arī valstu pārvaldes iestādēm;
18. norāda uz iedzīvotāju bažām par to, kā Komisija ierosina ES Tiesā prasības par pārkāpuma procedūras sākšanu un to, ka attiecīgie procesa posmi ir nepārredzami; uzsver, ka ES Pamattiesību hartas 41. pantā paredzētās tiesības uz labu pārvaldību ietver pienākumu sniegt pietiekamu pamatojumu gadījumos, kad Komisija nolemj ES Tiesā neierosināt pienākumu neizpildes procedūru; atzinīgi vērtē Eiropas Ombuda stratēģisko analīzi par sistēmiskajām problēmām *EU Pilot* mehānismā;
19. atzinīgi vērtē Ombuda izmeklēšanas (Lieta Nr. OI/5/2016/AB) uzsākšanu par to, kā Komisija, pildot Līgumos paredzēto pienākumu izpildes uzraudzītājas funkcijas, izskata sūdzības par pārkāpumiem saskaņā ar *EU Pilot* procedūru; atgādina, ka Līgumrakstu komiteja jau agrāk ir prasījusi nodrošināt piekļuvi ar *EU Pilot* un pienākumu neizpildes procedūrām saistītiem dokumentiem, jo saistībā ar līgumrakstiem bieži tiek uzsāktas minētās procedūras;
20. atzinīgi vērtē Ombuda izmeklēšanas saistībā ar t. s. virpuļdurvju efekta gadījumiem Komisijā; pieņem zināšanai to, ka Komisija minēto izmeklēšanu rezultātā ir sniegusi vairāk informācijas par to augsto amatpersonu vārdiem, kuras ir atstājušas savu amatu Komisijā un devušās strādāt privātajā sektorā; mudina biežāk publicēt šādu personu vārdus un citus datus par tām; pauž cerību, ka šim piemēram sekos citas Eiropas iestādes un aģentūras; atzinīgi vērtē Komisijas gatavību publiskot informāciju par bijušo komisāru nodarbošanos pēc pilnvaru termiņa beigām; pauž lielas bažas par to, ka bijušais Komisijas priekšsēdētājs *J. M. Barroso* ir ticis izraudzīts par *Goldman Sachs International* konsultantu un vadītāju bez izpildpilnvarām; aicina Ombudu uzsākt stratēģisko izmeklēšanu par to, kā Komisija izskatījusi lietu par *J. M. Barroso* "virpuļdurvju efekta" gadījumu, tostarp to, kā formulēti ieteikumi attiecībā uz Rīcības kodeksa reformēšanu atbilstīgi labas pārvaldības principiem un LESD 245. pantā paredzētajām prasībām;

21. atgādina, ka interešu konflikts ir plašāks jēdziens un neattiecas tikai uz t.s. virpuļdurvju efekta gadījumiem; uzsver, ka visu iespējamo interešu konflikta cēloņu efektīva risināšana ir izšķirīgi svarīga labas pārvaldības panākšanai un politisko un tehnisko lēmumu pieņemšanas uzticamības nodrošināšanai; uzskata, ka ES līmenī īpaša uzmanība jāpievērš kandidātu iecelšanai amatā Savienības iestādēs, aģentūrās un struktūrās, šajā procesā piemērojot augstus standartus un veicot konkrētus pasākumus, lai novērstu jebkādas šaubas par interešu konfliktiem;
22. atzinīgi vērtē to, ka 2015. gadā visas ES iestādes saskaņā ar Civildienesta noteikumu 22. panta c) punktu ieviesa iekšējos noteikumus trauksmes cēlēju aizsardzībai, tādējādi rosinot reglamentētu trauksmes celšanu; norāda — vēlams, lai trauksmes cēlēju aizsardzība pret atriebību būtu iedarbīgāka; šajā nolūkā mudina pieņemt kopējus noteikumus par trauksmes celšanas atbalstīšanu un ieviest obligātas garantijas un aizsardzības pasākumus trauksmes cēlējiem;
23. prasa attiecībā uz trauksmes celšanu pieņemt direktīvu, kurā būtu noteikti atbilstīgi kanāli un procedūras ziņošanai par visu veidu pārkāpumiem, kā arī pienācīgu garantiju un tiesisko garantiju minimums gan publiskajā, gan privātajā sektorā strādājošiem trauksmes cēlējiem;
24. atzinīgi vērtē to, ka pēc pašlaik notiekošas Ombuda izmeklēšanas par *Frontex* aģentūras un dalībvalstu rīcību, kad tās kopīgi veic neatbilstīgo imigrantu piespiedu atgriešanu, ir ieviests mehānisms sūdzību iesniegšanai par iespējamiem pamattiesību pārkāpumiem *Frontex* aģentūrā; uzteic tāda paša mehānisma iekļaušanu jaunajā Eiropas Robežu un krasta apsardzes regulā;
25. atzinīgi vērtē Eiropas Ombuda izmeklēšanu par to, vai ir ievērota Pamattiesību harta, ja dalībvalstis ES Kohēzijas fondu finansējumu tērē, piemēram, projektiem, lai ievietotu iestādēs cilvēkus ar invaliditāti, nevis viņus integrētu sabiedrībā; mudina Eiropas Ombudu turpināt šādas izmeklēšanas, lai garantētu projektu pārredzamību un pievienoto vērtību;
26. atzinīgi vērtē Ombuda un Eiropas Parlamenta sadarbību saistībā ar ES satvaru ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām, jo īpaši pieprasījumu pilnībā īstenot konvenciju ES līmenī un šim nolūkam piešķirt pietiekamus līdzekļus; atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu konvencijas īstenošanai un aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt konvencijas pilnīgu īstenošanu ES līmenī;
27. atbalsta Ombuda centienus risināt diskriminācijas lietas un jautājumus par minoritāšu grupu un gados vecāku cilvēku tiesībām Eiropas ombudu tīkla seminārā „Ombudi pret diskrimināciju”;
28. atbalsta Ombuda centienus nodrošināt objektivitāti Komisijas lēmumu pieņemšanas procesā par konkurences jautājumiem;
29. atzīst, ka iedzīvotāju tiesības uz līdzdalību ES politikas veidošanā tagad ir svarīgākas nekā jebkad; atzinīgi vērtē Ombuda ierosinātās vadlīnijas Eiropas Pilsoņu iniciatīvas (EPI) darbības uzlabošanai, jo īpaši par to, ka noraidītās EPI Komisijai ir nopietni jāpamato; taču atzīst, ka ir būtiski trūkumi, kas jānovērš un jārisina, lai EPI kļūtu vēl efektīvāka; uzstāj — vairāk iekļaujot iedzīvotājus ES politikas veidošanā, palielināsies uzticēšanās Eiropas iestādēm;

30. atzinīgi vērtē Ombuda pastāvīgo dialogu un ciešās attiecības ar dažādām ES iestādēm, tostarp Eiropas Parlamentu, kā arī ar citām struktūrām, nolūkā nodrošināt administratīvo sadarbību un kohēziju; uzteic arī Ombuda centienus nodrošināt pastāvīgu un atklātu komunikāciju ar Lūgumrakstu komiteju;
31. atzīst to, ka ES aģentūrām ir jāievēro tie paši augstie pārredzamības, pārskatatbildības un ētikas standarti, kas visām pārējām iestādēm; ar gandarījumu norāda uz svarīgo darbu, ko Eiropas Ombuds ir veicis vairākās aģentūrās visā ES; atbalsta Eiropas Ķīmikāliju aģentūras (*ECHA*) izteikto priekšlikumu, ka reģistrētājiem ir jāpierāda, ka viņi ir darījuši visu iespējamo, lai neveiktu izmēģinājumus ar dzīvniekiem, un jāsniedz informācija par to, kā izvairīties no izmēģinājumiem ar dzīvniekiem;
32. atbalsta Ombuda ieteikumus par to, ka Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei būtu jāpārskata savi noteikumi un procedūras attiecībā uz interešu konfliktiem, lai nodrošinātu pienācīgu sabiedrisko apspriešanu un sabiedrības līdzdalību;
33. atgādina, ka Ombudam ir arī pilnvaras un līdz ar to pienākums kontrolēt Parlamenta darbu ar mērķi ES iedzīvotājiem nodrošināt labu pārvaldību;
34. prasa iedarbīgi uzlabot labas administratīvās prakses kodeksu, šā sasaukuma laikā pieņemot saistošu regulējumu šajā jomā;
35. aicina Eiropas Ombudu turpmākajos gada ziņojumos papildus ietvert Ombuda biroja kompetencē neietilpstošo sūdzību iedalījumu kategorijās, tādējādi sniedzot Eiropas Parlamenta deputātiem pārskatu par problēmām, kas skar ES iedzīvotājus;
36. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju un Lūgumrakstu komitejas ziņojumu nosūtīt Padomei, Komisijai, Eiropas Ombudam, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī to ombudiem vai līdzīgām kompetentajām struktūrām.